

ДО
ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ,
43-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ,
гр. София, 1169, пл. „Народно събрание“ № 2

ДО
ГЕОРГИ БОГДАНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА
гр. София, 1463, бул. „Витоша“ № 58

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАСТОЯНОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БОГДАНОВ,**

В Съвета за електронни медии бе получен сигнал от г-н Георги Богданов, изпълнителен директор на Националната мрежа за децата - Отворено писмо, което е адресирано и до Вас като председател на Комисията по културата и медиите в 43-то Народно събрание, както и до други институции, по въпроси за защитата на децата и спазването на журналистическата етика и стандарти при отразяване на събития, свързани с деца.

Визирани са два конкретни казуса – от октомври 2014 год. и от 6-ти октомври 2015 г.

В писмото също се напомня, че няма сключено споразумение по чл.32, ал.6 от ЗРТ между СЕМ, ДАЗД и доставчиците на медийни услуги за 2015 година.

След проверка на излъченото издание на предаването „Господари на ефира“, по програма „Нова телевизия“ бе констатирано, че на 09.10.2015 год. е представен откъс от предаването „Тази сутрин“, от програма „б ТВ“. При журналистическата реализация на предаването „Тази сутрин“ с водещ Антон Хекимян, на 6-ти октомври 2015 год., са извършени недопустими от журналистическа и законова гледна точка действия спрямо дете – интервюирана е сестрата, също дете, на прегазено дете при автомобилна катастрофа, като репортерката Дани Атанасова задава на детето въпроси за акта на самото убийство на сестра ѝ, на което тя е била свидетел.

СЕМ сезира Държавната агенция за закрила на детето, за участието на деца и отношението към тях в предаването от 6-ти октомври т.г., по програма „б ТВ“, за проверка съобразно техните правомощия на казуса, показан в „Господари на ефира“ и

по програма “Б ТВ”, и за налагане на санкции на доставчика “Би Ти Ви Медия Груп” ЕАД по Закона за закрила на детето.

СЕМ е изпратил запис на предаването “Тази сутрин” – по програма “Б ТВ”, и на “Господари на ефира” – по програма “Нова телевизия” и на Фондация “Национален съвет за журналистическа етика”, за тяхната преценка за това нарушение на журналистическите стандарти и професионалната етика – задаването на изключително травмиращи въпроси на дете, които въпроси му причиняват мъка и страдание.

При отразяването на събития, свързани с деца, задължително следва да се спазват законови правила и професионални стандарти, особено при участието на деца в предавания по травмиращи поводи. Такива правила са:

Деца могат да бъдат показвани в програмното съдържание на доставчиците на медийни услуги при спазването на определени условия:

- принципният случай е: следва да са налице доказателства и материали, че екипът/журналистите на съответната телевизия са получили изричното съгласие от родителите на показаните деца те да бъдат снимани и кадрите да бъдат предоставени за разпространение по съответната телевизионната програма, или пък да бъдат разгласявани детайлни сведения и данни за децата – имената им, лицата им, къде учат, конкретните им здравословни оплаквания, когато случаят е такъв, като не бива да се допуска да се показват деца, които страдат. Задължителният компонент е да има дадено съгласие на родител/родителите;

- при деца, които са с различни мерки за закрила – съгласие за показване/интервюиране следва да има от органите по закрила – това не е само хипотезата на полицейска закрила, но и такава от органите на Агенцията за социално подпомагане, отделите “Закрила на детето”, или настаняване извън семейството, при роднини, в приемни семейства, и други;

- съгласие и писмено разрешение от директорите/ръководствата на учебните заведения, в което се снима, но само в такива общи планове, в които не би могло да се извърши конкретно идентифициране на дете. Това не изключва съгласието на родител;

- важна е хипотезата при отразяването на съдбите и случаите на деца, преживели насилие, или други подобни ситуации - в Критериите за оценка на съдържание по чл. 32, ал. 5 от ЗРТ има предвидени такива защитни клаузи.

Личните данни на всяко дете (всяко лице под 18-годишна възраст) могат да се събират и разпространяват само със съгласието на неговите родители или други законни представители. Когато става дума за дете в безпомощно положение, например след пътно произшествие и/или за дете, настанено в болнично заведение, дори съгласието на неговите родители или юридически представители може да не е достатъчно оправдание за обръщане към детето с журналистическа цел. В такива случаи следва да се вземе предвид вредата, която може да се нанесе на интересите на детето с разпространението на такава информация, и съществуването на обществен интерес.

При медийно отразяване на евентуални недоказани престъпления следва да се има предвид правото на обществото да бъде информирано за извършването им, за разследването, преследването и съдебните решения по криминални дела. Въпреки това доставчиците на медийни услуги следва да отразяват тези събития безпристрастно и обективно, без предубеждение и да се въздържат от публикуването на непроверени обвинения и твърдения.”

Що се отнася до казуса по "ТВ 7", който се цитира в писмото на Националната мрежа за децата, това бе казус от октомври 2014 година, в предаването на Мартин Карбовски, като там изнасилената 8-годишна Джанфер бе интервюирана на живо в присъствието и на двамата си родители. Съветът за електронни медии обсъди този казус на редовното си заседание на 21-ви октомври 2014 год., като още преди това СЕМ изпрати запис на "Предаването", предоставено за разпространение на 12.10.2014 г. по програма "TV 7", за становище по компетентност до Държавната агенция за закрила на детето. В нейните правомощия бе да провери дали са налични всички видове разрешения детето да бъде снимано и показвано публично след преживяното насилие, не само очевидното съгласие на родителите за това, а разрешение от социалните служби за участие в предаването и публично разгласяване. След изследване на случая ДАЗД прецени, че има писмени декларации и от двамата родители на детето Джанфер за изрично съгласие за участие в предаването, но няма становище на дирекция "Социално подпомагане" – като орган по закрила, тъй като детето е преживяло насилие.

Съгласно т. 3. от Раздел Втори на Критериите за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, който раздел описва хипотезите на участие на деца в предавания, доставчиците на медийни услуги не разгласяват сведения и данни за детето без писмено становище на органа за закрила, предприел мярката – съответната Дирекция „Социално подпомагане“, в случаите, когато спрямо дете, участник в предаване е предприета мярка за закрила, какъвто е случаят.

Съставен е АУАН - за нарушение на Закона за закрила на детето, като има вече издадено Наказателно постановление. ДАЗД информираха, че на 12.01.2015 год. длъжностно лице на ДАЗД е съставило и предявило на доставчика "ТВ СЕДЕМ" ЕАД Акт за установяване на административно нарушение, за нарушение на чл. 11а от Закона за закрила на детето. След като на първа съдебна инстанция НП е потвърдено в полза на ДАЗД, постановлението се обжалва от доставчика на медийни услуги на втора съдебна инстанция.

СЕМ би искал да Ви информира, че съгласно Раздел Втори на Споразумението по чл.32, ал.6 от Закона за радиото и телевизията и в съответствие с клаузите на Споразумението, Председателят на Държавната агенция за закрила на детето осъществява контрол относно спазване правата на детето по отношение на:

1. Доставчици на медийни услуги, които в нарушение на разпоредбите на чл.11а от Закона за закрила на детето разпространяват сведения и данни за личността на дете.

2. Родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, които допускат участието на деца в предавания по смисъла на Закона за радиото и телевизията, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено и/или социално развитие.

3. Родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, които допускат участието му в реклами или други форми на търговски съобщения за генетично модифицирани храни.

За нарушение на разпоредбите на чл.8, ал.9 и ал.10 от Закона за закрила на детето на родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за деца, се налага глоба, а за нарушение на разпоредбата на 11а от Закона за закрила на детето, на доставчиците на медийни услуги се налага имуществена санкция в нормативно определени размери.

По повод на коментарите в Отвореното писмо на Националната мрежа за децата - че не се изпълнява Закона за радиото и телевизията и не е сключено Споразумението за защита на децата за настоящата година, Съветът напомня за своите многократни усилия в посока подписване на споразумението по чл. 32, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията, като СЕМ и ДАЗД насрочиха дата за подписване на Споразумението за 2015 година за 9-ти април 2015 г., но от АБРО категорично отказаха да присъстват, и така подписването не се състоя.

Що се отнася до предложената от г-н Георги Богданов дискусия – национална среща на продуцентите и редакторите на актуални предавания и новини, това е идеята на ДАЗД още от преди една година, която идея СЕМ подкрепя, но агенцията досега не успя да осъществи нейното организиране, въпреки многократно заявената воля. Надяваме се дискусията да се осъществи до края на календарната 2015 година.

С уважение:

ГЕОРГИ ЛОЗАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЕМ